INTELLIGENCE INFO

ISSN 2821 - 8159, ISSN – L 2821 – 8159, Volumul 1, Numărul 2, Decembrie 2022

Serviciul Britanic de Informații în România (1916 - 1950)

Tiberiu Tănase

Pentru a cita acest articol: Tănase, Tiberiu, Serviciul Britanic de Informații în România (1916 - 1950), *Intelligence Info*, **1**:2, 104-108, https://www.intelligenceinfo.org/serviciul-britanic-de-informatii-in-romania-1916-1950/

Publicat online: 05.10.2022

Serviciul Britanic de Informații în România (1916 - 1950)

Col.(r) dr. Tănase Tiberiu, secretar al – Diviziei de Istoria Stiinței al Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii -al Academiei Romane, redactor adj al revistei Studii si Comunicari- Academia Romana

Rezumat

Recenzia cărții: Sorin Aparaschivei (2021). *Serviciul Britanic de Informații în România (1916 - 1950)*. Editura Militară, București, ISBN: 9789733212003.

Despre acțiunile de ansamblu ale British Intelligence Service (Serviciul britanic de informații n.a), dar care mai conține organizarea și evoluția Serviciului Român de Informații și contrainformații, care pentru această perioadă s-a aflat în strânsă relație de colaborare și schimbare cu omologii britanici, chiar și în momentele în care România și Marea Britanie se aflau în tabere adverse.

Cuvinte cheie: Serviciul Britanic de Informații, România

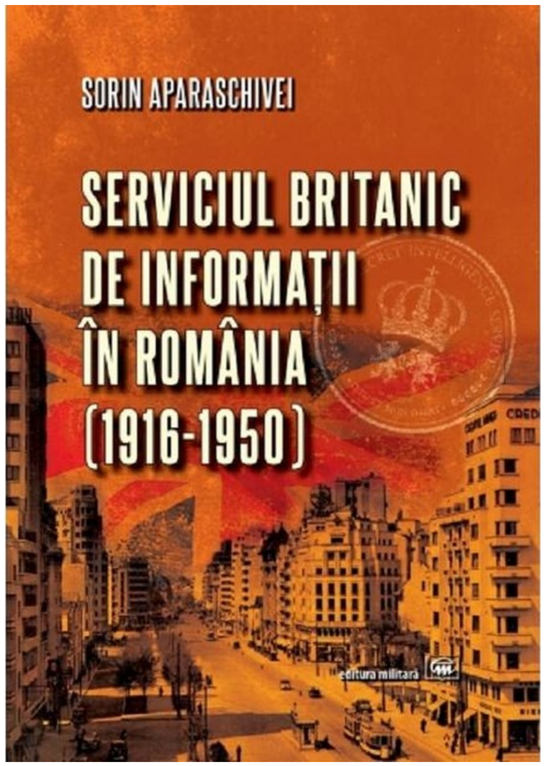
Abstract

Book review: Sorin Aparaschivei (2021). *Serviciul Britanic de Informații în România (1916 - 1950)*. Editura Militară, București, ISBN: 9789733212003.

About the overall actions of the British Intelligence Service (British Intelligence Service n.a), but which also contains the organization and evolution of the Romanian Intelligence and Counterintelligence Service, which for this period was in a close relationship of collaboration and change with its British counterparts, even in the moments when Romania and Great Britain were in opposite camps.

Keywords: British Intelligence Service, Romania

INTELLIGENCE INFO, Vol. 1, Nr. 2, Decembrie 2022, pp. 104-108
ISSN 2821 - 8159, ISSN – L 2821 - 8159
URL: https://www.intelligenceinfo.org/serviciul-britanic-de-informatii-in-romania-1916-1950/

Avem o carte despre: - acțiunile de ansamblu ale British Intelligence Service (Serviciul britanic de informații n.a), dar care mai conține organizarea și evoluția Serviciului Român de Informații și contrainformații, care pentru această perioadă s-a aflat în strânsă relație de colaborare și schimbare cu omologii britanici, chiar și în momentele în care România și Marea Britanie se aflau în tabere adverse.

Sunt prezentate din surse principale de cultură care au marcat evenimente și procese istorice din România și Maria Britanie, prezentate și asumate de autor într-o abordare și interpretare nouă, structurată pe patru mari capitole organizate cronologic. În carte se prezintă, în primul captiol perioada de până la sfârșitul primului Război Mondial (pp. 15 – 31), apoi în al doilea capitol, perioada 1919 – 1937 (pp. 43 – 123) și perioada 1938 – 1944 în capitolul III, unde o menâiune specială trebuie acordată Actului de la 23 August 1944 – taberele implicate și Executării (Realizării) actului de la 23 August 1944 (pp. 219).

La finalul capitolul IV – perioada de după 23 August 1944 – cu prezentarea și a unor personaje cheie semnalate și activitățile desfășurate de Serviciul britanic de Informații din România, după 23 August 1944 (pp. 343), de unde reținem pe Florin Becescu (pp. 343), considerat mâna dreaptă a lui Mihail Moruzov, șeful Serviciului Secret – având un rol principal în acțiunea contra ML, apoi Maria Tănase – celebra artistă lirică și informatoare a Direcției Generale a Poliției, colaboratoare secretă a lui Eugen Cristescu.

Robert William Seton – Watson, un critic acid al politicii naționaliste ungare față de cetățenii săi de naționalitate română (publica și sub pseudonimul Scatus Viator pp. 351). A fost un purtător de cuvânt activ al României, iar pentru ....sale în susținerea intereselor românești) a fost ales membru de onoare al Academiei Române (1923), cetățean de onoare al Clujului și doctor HC – este și autorul lucrării „O istorie a românilor din perioada romană până la desăvârșirea unității naționale (pp. 351).

Bellu Zilber, care a luat parte activă alături de Lucrețiu Pătrășcanu la inițierea și organizarea acțiunilor din 23 August 1944 din partea conducerii PCR, a fost și agent provocator al Siguranței și agent al Serviciului de Informații Britanic prin Ivor Porter (pp. 354).

În seara de 23 August 1944, Zilber și Pătrășcanu se aflau la Palat. Lui Bellu Zilber i se atribuie conceptul celebrei Declarații către țară citită atunci de regele Mihai I (pp. 354).

Ivor Porter, a desfășurat activitate informativă în Cadrul Misiunii Militare Britanice în România, ca șef al Biroului de presă și al Secției de Informații economice (pp. 359).

Organele române îl caracterizau pe Ivor Porter ca fiind „foarte econom, ponderat, de inteligență sclipitoare”.

Nicolae Negoescu – funcționar SSI, recrutat pentru Grupa specială a SSI (antisovietică) și apoi preluat în secret de anglo-americani. Din declarațiile sale, rezultă că a avut un rol important în acțiunile subversive anglo-americane de sprijinire a opoziției politice și a rezistenței române din perioada 1944 – 1946. Descoperit pentru jocul său dublu, Nicolae Negoescu a fost judecat și condamnat ca orice spion oarecare (pp. 364).

Concluziile autorului reflectă confruntările foarte bine al celor 4 capitole și anume că Marea Britanie a fost un aliat principal pentru că:

- a impus Imperiului Otoman, liberalizarea comerțului în Moldova și Țara Românească;
- a racordat economia românească (1829), piața economică europeană;
- a îndepărtat pericolul conexiunii țariste, având un cuvânt decisiv în impunerea protectoratului celor șapte Puteri Garante asupra Principatelor Române (1856);

- a jucat un rol major în organizarea și sprijinirea Partidelor Naționale și a curentului unionist care a dus la înfăptuirea Unirii Principatelor Române și a statului național modern (1859).
- a contribuit la introducerea pluripatriotismului politic și a regimului monarhiei constituționale în România prin implicarea directă în geneza PNL (1875).
- a furnizat mari cantități de armanent României (1859 – 1878), în condițiile în care erau interzise de acordurile secrete încheiate cu Marile Puteri.
- În aprilie 1878, a somat și amenințat cu război Rusia, dacă aceasta nu-și retrage trupele militare din România.
- a întărit prestigiul internațional al României prin alianța matrimonială între Casele Regale în speță prin căsătoria principelui moștenitor Ferdinand I de Hohenzollern-Sigmaringen cu principesa Maria de Edinburgh, nepoata reginei Victoria a Marii Britanii (1892).
- A dezvoltat industria petrolieră din România, contribuind la refuzul României de a se alătura PC și în anul 1916, România a trecut de partea Antantei (pp. 370).
- Se constată că trecutul care a stat la baza dezvoltării colaborării româno – britanice a fost amenințarea rusă – Rusia Țaristă.
  Această relație s-a clădit pe interese economice ale capitalului britanic.

Dezvoltarea colaborării după Primul Război Mondial – are la bază același inamic comun, Rusia, care prin bolșevizare devine mai agresivă pentru securitatea ambelor parteneri.

Acțiunea subresivă dusă de URSS – se produce și direct în inima statului britanic și Marea Britanie este nevoită să se apere pe două Fronturi: acasă și în străinătate (pp. 370).

British Intelligence Service și-a asumat inițiativa unor acțiuni comune antisovietice și au încheiat parteneriate și cu România.

România este vecin și țintă în calea expensiunii comuniste. Între Intelligence Service și organele speciale ale Statului Român, s-a încheiat un amplu parteneriat de colaborare, schimb de informații și experință contra activității subversive a Statului Sovietic.

În cadrul acestui „Club Informativ proeuropean antisovietic patronat de britanici, țara noastră a fost reprezentată de întregul Sistem Național de Informații.

Colaborarea antisovietică cu organele speciale britanice (Intelligence-ul britanic) a determinat contraspionajul român să devină ofensiv adică să acționeze și în sfera teritoriului național pliindu-se pe centrele de spionaj sovietice din Vestul Europei, Balcani și Est Mediteranei.

Coordonarea deciziilor a generat și apariția Consiliului Suprem de Apărare a Statului sau a Serviciului de Centralizare și Coordonare a Informațiilor.

Relația bună de colaborare româno – britanică va cunoaște tensiuni însemnate în proxima și pe timpul celui de-al Doilea Război Mondial, acum aflat în tabere diferite.

Totuși cu relațiile de colaborare rupte, singurele mijloace de comunicare au rămas Serviciile de Intelligence.

În urma șocului avut de sovietici după înfăptuirea de către România a Actului de la 23 August , acești au fost obligați să țină cont de realtate și să se adapteze la noile realități pentru a-și menține pozițiile.

După 23 August 1944, deși sovieticii păreau stăpânii absoluți ai cordonului sanitar care separa Occidentul de Uniunea Sovietică, anglo – americanii au creat în România două mari probleme care vor măcina URSS și vor duce la prăbușirea Comunismului.

1. Fractura ireparabilă în sânul membrilor Conducerii Superioare a PCR, situație care a provocat înlăturarea grupării comuniste. Interacțiunile de obținere a puterii depline în Partid și Stat în favoarea grupării comuniste naționale locale, grupare legitimată în stat de Palatul Regal, prin afilierea ei la înfăptuirea Actului de la 23 August 1944.
2. Amenințarea permanentă a anglo – americanilor cu războiul, situație care i-a silit pe sovietici ca fără acordul și cooperarea românilor nu putea fi vorba de un lagăr socialist unitar pe care sovieticii doreau să se bazeze în eventualitatea unui război cu anglo – americanii. O fragmentare teritorială a României ar fi creat în inima lagărului socialist un conflict înghețat care, în caz de război cu anglo – americanii putea fi fatal Imperiului Sovietic (pp. 373).

Astăzi, acest lucru nu mai este valabil, desigur, cert este că anglo – americanii au avut dreptate și România a fost calul troian – în lagărul sovietic până în 1989.